

การออกแบบสติ๊กเกอร์ไลน์ “ชาวเล” เพื่อส่งเสริมและสืบสานภาษาและชาติพันธุ์ชาวอุรักลาโว้ย

พิชานันต์ พูลเกิด¹, ภูวริชสีทา พึ่งเกิด², ชัยฉมา แสงยะรักษ์³, สหรัฐ จรุงสันเทียะ⁴

^{1, 2, 3, 4}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Email : aree.p@pkr.ac.th

Received: Apr 20, 2022

Revised: May 29, 2022

Accepted: Jun 16, 2022

บทคัดย่อ

การออกแบบครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสานภาษาชาวเล ของชาวอุรักลาโว้ย รูปแบบสติ๊กเกอร์ไลน์ ซึ่งเป็นชาติพันธุ์กลุ่มคนส่วนน้อยที่มีอยู่ในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และพื้นที่เขตอันดามัน วิธีการพัฒนาเป็นลักษณะ R&D โดยส่วนแรกดำเนินการเก็บข้อมูลอัตลักษณ์ด้านภาษาและบุคลิกภาพของชาวอุรักลาโว้ยพื้นที่แหลมตึกแก ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต และส่วนที่ 2 ทำการออกแบบวาดภาพการ์ตูนชาวเล และจัดทำสติ๊กเกอร์ไลน์ โดยแบ่งเป็น 4 หมวด คือ หมวดภาษาชาวเล 6 ตัว หมวดในชีวิตประจำวัน 10 ตัว หมวดคำอวยพร 3 ตัว และหมวดแสดงอารมณ์ 5 ตัว เพื่อใช้สำหรับสื่อสารต่อไป

ผลจากการสำรวจความพึงพอใจสติ๊กเกอร์ไลน์ชุดนี้ จากตัวแทนชาวอุรักลาโว้ย พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 89.33 เนื่องจากไม่เคยมีมาก่อน และบุคคลทั่วไป พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.40 เนื่องจากการออกแบบอัตลักษณ์มีความน่ารัก และสามารถสื่อถึงชาวอุรักลาโว้ยได้

ข้อเสนอแนะ คือ อยากให้มีภาษาของชาวเลในสติ๊กเกอร์ไลน์ มากกว่านี้อีกหน่อย และอยากให้มีการทำออกมาหลาย ๆ เวอร์ชัน

คำสำคัญ : ชาวเล, อุรักลาโว้ย, สติ๊กเกอร์ไลน์

Line sticker design "Chao Lay" To promote and carry on the language and ethnicity of the Urak Lawoi people

Phichanan Poonkerd¹, Phuwaritsittha Phuengket², Chacha Saengyarak³,

Saharat Jingsanthear⁴

^{1, 2, 3, 4}Faculty of Humanities & Social Science, Phuket Rajabhat University

Email : aree.p@pkru.ac.th

Received: Apr 20, 2022

Revised: May 29, 2022

Accepted: Jun 16, 2022

Abstract

The objective of this design is to inherit the Chao Lay language of LINE Sticker style which is an ethnic minority group that exists in Phuket, Krabi, Phang Nga and the Andaman. The development method is R&D, with the first part collecting the language identity and personality of the Urak Lawoi people in Laem Tuk Kae area, Ratsada Subdistrict, Mueang District, Phuket Province. The second part drawing cartoons and making LINE stickers divided into 4 categories. Namely, a category in Chao Lay language (6 characters) a category in daily life (10 characters) a greeting category (3 characters) and a category for expressing emotions (5 characters) for further communication.

It was found from the results from the satisfaction survey of this set of design LINE stickers from the representatives of the people of Urak Lawoi. That there was a high level of satisfaction, 89.33% because it had never been done before. It was found that the satisfaction level was at the highest level of 90.40 percent due to the cuteness of the identity design and can communicate to the people of Urak Lawoi.

The recommendation is that they want to have the language of Chao Lay in LINE stickers more than this and would like to have several versions made.

Keywords : Chao Lay, Urak Lawoi, LINE stickers

บทนำ

ชุมชนชาวเล หรือชาวไทยใหม่ เป็นหนึ่งชาติพันธุ์ดั้งเดิม ดำรงชีพด้วยการจับสัตว์น้ำ ตามชายฝั่งทะเล มีวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นเรียบง่าย เช่น ทำและใช้ลอบดักปลา การดำน้ำลึกเพื่อหาหอยมุก และจับกุ้งมังกร เร่ร่อนไปตามเกาะแก่งต่าง ๆ ต่อมาได้มาตั้งถิ่นฐานบนชายฝั่งเกาะภูเก็ต จำนวน 5 ชุมชน ซึ่งมี 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ อูรักลาโว้ย มอแกน และมอแกน และชุมชนที่บ้านแหลมตึกแก เกาะสิเหร่ คือกลุ่มชาติพันธุ์ อูรักลาโว้ย

ตั้งแต่ดั้งเดิมกลุ่มชาวเล ไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีนามสกุล สถาบันพระมหากษัตริย์ได้สร้างความภูมิใจในชาติพันธุ์แก่ชาวเล โดยสมเด็จพระยาฯ ได้พระราชทาน ชื่อสกุล ให้แก่ชาวเล ที่เกาะสิเหร่ และหาดราไวย์ว่า “ประโมังกิจ” ชาวเลใช้ภาษาพูดแต่ไม่ใช้ภาษาเขียน สำเนียงคล้ายภาษามลายู ชาวเลที่มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย โดยทำอาชีพประมง เช่น หาหอย แมงกะพรุน จับปลา หาหอยมุก (ศิริพงษ์ มุกดา, 2555)

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนไปเป็นโลก social media บทบาทของสมาร์ทโฟน และ

แอปพลิเคชันไลน์เข้ามาเป็นเครื่องมือสื่อสารให้กับคนรุ่นใหม่มากยิ่งขึ้น ชาวเลรุ่นใหม่ ไม่ค่อยพูดภาษาของชาวเลกัน ซึ่งภาษาเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ ที่บ่งบอกที่มาของรากวัฒนธรรม หากวันนี้ไม่มีกิจกรรม หรือแผนใดใด ในการอนุรักษ์หรือรักษาภาษาเอาไว้ ยิ่งเป็นชาติพันธุ์ที่มีเหลืออยู่น้อยด้วย (ประมาณ 300 คนทั่วโลก) ชาวเลรุ่นใหม่ก็จะไม่สามารถพูดภาษาดั้งเดิมของตนเองได้ เสน่ห์ในรากวัฒนธรรมก็จะสูญหายไปด้วยเช่นกัน

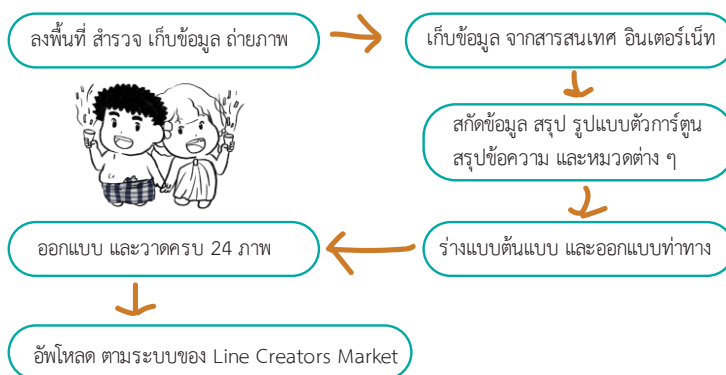
ดังนั้นการออกแบบสติกเกอร์ไลน์ “ชาวเล” จึงเป็นหนึ่งรูปแบบของการส่งเสริมและสืบสานภาษา และชาติพันธุ์ชาวอูรักลาโว้ย ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลบุคลิกภาพและภาษาชาวเล ที่มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะ
2. เพื่อสืบสานภาษาชาวเล ของชาวอูรักลาโว้ย ในรูปแบบสติกเกอร์ไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการกระบวนการวิจัยดังนี้

รูปที่ 1 : ภาพขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยการลงพื้นที่ สังเกต
พูดคุย ถ่ายภาพ

2. เก็บข้อมูลทุติยภูมิ สารสนเทศจาก
อินเทอร์เน็ต

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากปฐมภูมิและทุติยภูมิ มาสกัด
(Brief Design) เลือกข้อมูลเฉพาะส่วนที่สำคัญ
เช่น บุคลิกภาพเฉพาะ อัตลักษณ์การแต่งกาย
ภาษา ของชาวอุรักลาไวย์

2. วิเคราะห์รูปแบบการทูน เลือกแบบ S.D.
(การทูนหัวโต) เน้นความน่ารัก

3. วิเคราะห์ลักษณะแพลตฟอร์มของ
แอปพลิเคชัน Line Creators Market ข้อจำกัด
จำนวนสติกเกอร์

ผลการวิจัย

ด้านข้อมูลบุคลิกภาพของชาติพันธุ์อุรักลาไวย์
พบว่า ผู้หญิงจะมีผิวสีเข้ม ผมหยิก สดส่วนร่างกาย
ลักษณะท้วม ๆ ผู้ชายจะผอม ๆ หน้อย ไม่สูงมาก
หนัก ผิวเข้ม เพราะต้องออกทะเลหาปลา ลักษณะ
การแต่งกายของชาวอุรักลาไวย์ คือ ผู้ชายไม่ชอบ
ใส่เสื้อ นุ่งผ้าสาโหร่ง ผู้หญิงชอบใส่เสื้อที่มีสีสัน
สดใส มีลายดอกไม้ ลักษณะเหมือนเสื้อบาบา
ของชาวจีน นุ่งผ้าถุงที่เรียกว่าผ้าปาเต๊ะ

ชาวเล

สตูดิโอ ราชินี มีภาพและสื่ออื่นๆ อีก
มากมายบนเว็บไซต์นี้ มีความสนใจ
สูง ค่ะ ยินดี ขอแนะนำคุณ อเมต

น้อง มาตาอารี

รูปที่ 2 ภาพตัวการ์ตูนที่สื่อบุคลิกภาพของชาวอุรักลาไวย์

ด้านภาษาชาวเล มีภาษาใช้เป็นของตนเอง
ผู้วิจัยได้สกัดและเลือกใช้ 6 คำที่สามารถนำมาใช้
เพื่อสื่อสารแบบง่าย ๆ ในสติกเกอร์ไลน์ ดังนี้ มานี/
บายิ/มากัดนาซี/เบอเลอะฮ/ฮอยเตด/ฮอยเตด บรี ดี
ซึ่งคำเหล่านี้ เป็นคำที่เน้นใช้ในชีวิตประจำวัน การ

แสดงความรู้สึกขั้นพื้นฐาน ไม่รุนแรง มีความหมายที่
ไม่กระทบหรือแสดงข้อคิดเห็นใดๆ นำมาใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 1 ตารางภาษาของชาวอุรักลาโว้ยและความหมายที่นำมาใช้

ภาษาของชาวอุรักลาโว้ย	ความหมาย
มานี้	อาบน้ำ
ฮอยเตต	ไม่
บายิ	ดี/เยี่ยม
มากัดนาซี	กินข้าว
เบอเลอะช	ตกลง/OK
ฮอยเตต บรี ดี	ไม่ให้ไป

รูปที่ 3 ภาพขั้นตอนการออกแบบร่างแบบ

ตัวการ์ตูนสติ๊กเกอร์ไลน์ชาวเลการออกแบบ สติ๊กเกอร์ไลน์ด้านอื่น ๆ คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 10 คำ คำอวยพร 3 คำ และภาพแสดงอารมณ์ต่าง ๆ 5 คำ การออกแบบรูปแบบการตูน เลือกแบบ S.D. (การตูนหัวโต) เน้นความน่ารักของตัวการ์ตูน เด็กในการสื่อสาร ใช้ท่าทางร่างแบบ ตาม ความหมายของคำ และการจัดวางแบบเน้นให้เป็น เอกภาพของสติ๊กเกอร์ไลน์ ในแต่ละภาพ โดยการให้ ข้อความสัมผัสเชื่อมโยงกับภาพการ์ตูนที่วาด และ รวมการออกแบบจัดทำสติ๊กเกอร์ไลน์ครั้งนี้ 24 ภาพ หรือคำ เพื่อส่งเสริมและสืบสานภาษาและชาติพันธุ์ ชาวอุรักลาโว้ย โดยบูรณาการกับวิชาวาดเส้นดิจิทัล ในการเรียนการสอนของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบและดิจิทัล อาร์ต

ตารางที่ 2 ตารางความพึงพอใจของชาวอุรึกลาไว้อยู่ที่มีต่อการออกแบบสติกเกอร์ไลน์ “ชาวเล”

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ
1.1. ความพึงพอใจด้านรูปแบบสติกเกอร์ไลน์				
1.1 การถ่ายทอดรูปแบบการต้อนรับออกมามีความชัดเจนตรงกับอัตลักษณ์ชาวเล	4.49	0.66	มาก	89.80
1.2 การนำเสนอการแต่งกาย	4.34	0.73	มาก	86.80
1.3 การแสดงท่าทางและอารมณ์ของตัวการ์ตูน	4.29	0.71	มาก	85.80
1.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.76	มาก	84.00
1.5 ความน่ารักของตัวการ์ตูน	4.52	0.77	มากที่สุด	90.40
รวม	4.34	0.43	มาก	86.80
2.ความพึงพอใจด้านข้อความในสติกเกอร์ไลน์				
2.1 ข้อความสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.43	0.61	มาก	88.57
2.2 ข้อความโดนใจ	4.49	0.70	มาก	89.80
2.3 ข้อความมีความเหมาะสมกับยุคสมัย	4.34	0.73	มาก	86.80
2.4 รูปแบบของข้อความ	4.43	0.61	มาก	88.60
รวม	4.42	0.38	มาก	88.40
3.ความพึงพอใจด้านการออกแบบและพัฒนา				
3.1 สามารถนำความรู้มาทำการออกแบบสื่อสารได้	4.66	0.48	มากที่สุด	93.20
3.2 สามารถนำไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้และพัฒนาต่อไปได้ประโยชน์	4.51	0.74	มากที่สุด	90.20
3.3 สามารถสืบสานภาษาชาวเลได้	4.74	0.44	มากที่สุด	94.80
รวม	4.64	0.36	มากที่สุด	92.80
ความพึงพอใจรวม	4.47	0.39	มาก	89.33

ตารางที่ 3 ตารางความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อการออกแบบสติกเกอร์ไลน์ “ชาวเล”

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ
11. ความพึงพอใจด้านรูปแบบสติกเกอร์ไลน์				
1.1 การถ่ายทอดรูปแบบการตูนออกมามีความชัดเจนตรงกับอัตลักษณ์ชาวเล	4.64	0.36	มากที่สุด	92.80
1.2 การนำเสนอการแต่งกาย	4.42	0.38	มาก	88.40
1.3 การแสดงท่าทางและอารมณ์ของตัวการ์ตูน	4.52	0.77	มากที่สุด	90.40
1.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.34	0.73	มาก	86.80
1.5 ความน่ารักของตัวการ์ตูน	4.66	0.48	มากที่สุด	93.20
รวม	4.52	0.54	มากที่สุด	90.32
2.ความพึงพอใจด้านข้อความในสติกเกอร์ไลน์				
2.1 ข้อความสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.52	0.61	มากที่สุด	90.40
2.2 ข้อความโดนใจ	4.34	0.73	มาก	86.80
2.3 ข้อความมีความเหมาะสมทันสมัย	4.34	0.73	มาก	86.80
2.4 รูปแบบของข้อความ	4.43	0.61	มาก	88.60
รวม	4.41	0.67	มาก	88.15
3.ความพึงพอใจด้านการออกแบบและพัฒนา				
3.1 สามารถนำความรู้มาทำการออกแบบสื่อสารได้	4.51	0.74	มากที่สุด	90.20
3.2 สามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดได้และพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์	4.66	0.48	มากที่สุด	93.20
3.3 สามารถสืบสานภาษาชาวเลได้	4.74	0.44	มากที่สุด	94.80
รวม	4.64	0.55	มากที่สุด	92.73
ความพึงพอใจรวม	4.52	0.59	มากที่สุด	90.40

หมายเหตุ : เกณฑ์คะแนนระดับความพึงพอใจ

- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อย
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก
- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

การออกแบบจัดทำสติกเกอร์ไลน์ครั้งนี้ 24 ภาพหรือคำ โดยใช้ภาษาชาวเล 6 คำ ที่มีความหมาย เป็นกลาง ๆ คนทั่วไปก็สามารถใช้ได้ สำหรับรูปแบบการ์ตูนที่วาดสติกเกอร์ไลน์ คือ การ์ตูน S.D. แบบ 2 ส่วน เนื่องจากส่วนใหญ่ คนนิยมการ์ตูนที่มีความน่ารัก เพื่อแสดงอารมณ์ของตนเอง ต่อการสื่อสารกับคนอื่น ในเชิงบวก

จากผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจการออกแบบและพัฒนาสติกเกอร์ไลน์ “ชาวเล” ครั้งนี้ สามารถสืบสานภาษาชาวเลได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.74) ซึ่งทั้งชาวอุรกลาไว้อย่าง และบุคคลทั่วไป ก็มีความเห็นว่าการออกแบบการสื่อสารแบบสมัยใหม่ โดยเฉพาะสติกเกอร์ไลน์ จะช่วยทำให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ภาษาชาวเลได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการสอนแบบภาษาธรรมชาติ (Whole

Language) เป็นแนวการสอนแบบสอนภาษาที่ไม่เน้นให้ท่องตัวอักษรได้ ไม่เน้นการท่องจำเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ แต่จะพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กัน เช่น ทักษะการพูด การอ่าน ให้เปิดดูภาพและเล่าเรื่องจากภาพ จินตนาการของตัวเอง อาจไม่ได้ตรงเป๊ะ แต่จะเน้นให้ได้เห็นภาพและเชื่อมโยงออกมาเป็นคำพูด เพราะการอ่านและการพูดนั้นไม่มีถูกหรือผิด ซึ่งหลักการนี้เป็นแนวคิดของนักการศึกษา และนักวิจัยทางภาษา ไม่ว่าจะเป็น ดิวอี้, เปียเจต์, ไวทกอสกี ฯลฯ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการคิดและภาษา จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น (ชนิษฐา บุณนา, 2561)

References

Information and Communication Division
Phuket Provincial Office. (2012). *His Majesty's grace towards the ethnic New Thai people*. Accessed on April 16, 2022. Retrieve from: <https://poc.phuket.go.th/pokpong/thaimai.htm>

Khanittha Boonnag. (2018). *Guidelines for teaching natural language (Whole Language) for early childhood*. Accessed April 16, 2022, Retrieve from: <https://www.youngciety.com/article/journal/whole-language.html>.

Siripong Mukda. (2012). *"Koh Siray" The Mantra of the Sea and Culture*. Accessed April 16, 2022, Retrieve from: <https://live.phuketindex.com/th/koh-sireh-510.html>

Wikipedia, the free encyclopedia. (2021). *Urak Lawoi language*. Accessed on April 16, 2022, Retrieve from: https://en.wikipedia.org/wiki/Urak_Lawoi_language.